

Samlingspolitikk

Formål

Nasjonalbibliotekets samling skal omfatte tekst-, lyd- og bildebaserte kilder til den norske kultur- og samfunnshistorien. Disse kildene fordeler seg på hele spekteret av medietyper; fra papir, via film til elektroniske medier, de reflekterer full sjangerbredde, og de dekker perioden fra middelalder fram til i dag. Nasjonalbiblioteket skal slik ha landets mest komplette samling av publisert norsk materiale innenfor alle medietyper. I tillegg skal samlingen omfatte *upublisert* materiale av vesentlig kulturhistorisk betydning, og den skal inneholde supplerende materiale som øker samlingens verdi i forhold til forskning og formidling. Kjernen i Nasjonalbibliotekets samlingsvirksomhet skal være materialet avlevert etter pliktavleveringsloven.

Målene skal oppnås ved:

- Å motta, registrere og bevare pliktavlevert materiale
- Aktivt å supplere samlingen med relevante kjøp, gaver og deponering.
- Å søke rettigheter til å formidle samlingen
- å ordne og registrere samlingene i tråd med bibliografisk plan, og med et kontinuerlig fokus på standarder, gjenbruk og metodeutvikling
- Å forvalte samlingen i tråd med bevaringspolitikken og brukernes ønsker
- Å samarbeide med andre relevante institusjoner for å realisere egen samlingspolitikk

Pliktavleverte dokumenter

Dagens pliktavleveringslov er multimedial. Loven omfatter publisert materiale på tvers av alle medietyper og publiseringskanaler. Nasjonalbiblioteket skal gjennom en aktiv forvaltning av loven sørge for at lovens formål etterlevs, og dermed at avleveringspliktige dokumenter blir bevart og gjort tilgjengelige som kildemateriale for forskning og dokumentasjon.

Anskaffelser

I tillegg til pliktavlevert materiale skal Nasjonalbibliotekets samlinger bygges ut med nyanskaffelser i form av innkjøp, gaver og ved deponeringer. Gaver og deponeringer skal vurderes etter samme kriterier som for kjøp. For materialtypene omfattet av pliktavleveringsloven er det ønskelig at anskaffelser blir gjort for å fylle lakuner i samlingene. For materialtyper som *ikke* er omfattet av loven, skal anskaffelser gjøres etter en vurdering av dokumentenes kultur- eller samfunnsmessige betydning. Dette gjelder også utenlandske dokumenter som omfatter nordmenn eller norske forhold. Som tilleggs-kriterium ved anskaffelser skal en bruke materialets relevans og potensial for nåværende og framtidig forskning og formidling. Fordi vi ønsker å øke primærsamlingenes forskningsverdi, skal vi bygge opp en samling av relevant støttelitteratur i dialog med universitets- og forskningsbibliotek. Nasjonalbiblioteket skal arbeide aktivt for å fremme digital avlevering av dokumenter.

Sikring av formidlingsrett

Ved anskaffelser skal Nasjonalbiblioteket søke å få rett til å formidle materialet, det gjelder også bruk utenfor bibliotekets egne lokaler. Utvidede formidlingsrettigheter, ut over det som automatisk følger av lovverket, vil telle positivt i vurdering av konkrete anskaffelser.

Ordning og registrering

Materialet som innlemmes i Nasjonalbibliotekets samlinger skal ordnes og registreres for å sikre tilfredsstillende gjenfinning og for å dokumentere den nasjonale dokumentproduksjonen.

Nasjonalbibliotekets bibliografiske plan skisserer de grunnleggende kriteriene for bibliografisk behandling av materialet, og skal være basis for valg av beskrivelsesnivå for de ulike materialtypene og dokumentkategoriene. For å sikre effektiv ressursbruk og en stadig høyere kvalitet på det bibliografiske arbeidet, skal Nasjonalbiblioteket ha et kontinuerlig fokus på standarder, gjenbruk og metodeutvikling.

Forvaltning

Samlingene skal forvaltes på forsvarlig måte både for bevaring og bruk. Bevaringspolitikken, digitaliseringspolitikken, formidlings- og forskningspolitikken legger ulike føringer for forvaltningen av samlingene. Der disse forvaltningshensynene er i konflikt, må det gjøres en avveining i forhold til det enkelte dokumentets status i samlingen, jfr. at noen dokument er anskaffet med forsknings- og formidlingssiktemål, mens bevaringshensynet er viktigere for andre dokument. Nasjonalbiblioteket er en sentral node i biblioteknettverket, og Depotbiblioteket skal videreutvikles slik at norske bibliotek sikres gode og effektive fjernlånstjenester.

Samarbeid med andre

Nasjonalbiblioteket skal samarbeide med andre institusjoner for å oppfylle de samlingspolitiske målsetningene. Eksempler på samarbeidsformer er deltagelse i samarbeidsorgan, arbeidsdeling om konkrete prosjekt og arkivsamarbeid. Det skal etableres permanente og effektive rutiner for samarbeid med viktige dokumentprodusenter.